עז: הזורק פרק שמיני גיטין

ידה גופיה מי קניא ליה. ופ"ת מצרה נמי לא קניא ליה גופיה אלא מעשה ידיה מעלמא קאתו ועוד דאמר קנוי לו גוף המצר אבל מעשה ידיה אינם קנויים לו על כרחה דיכולה היא לומר איני ניחונית ואיני עושה:

ותיזיל איהי ותיחוד ותפתה. פירש רש"י לפי שהגט אסור לטלטל ולמוסרו לה אף על גב דבטוספתא[1] בפרק משילין תניא אין מגרשין בשבת בשביל מרע הקילו דלא תפול קמי יבם לחכי בפ' משילין (גיטין דף נ:) קתני אין מקדשין ולא קתני אין מגרשין כמו בתוספתא משום דשביל מרע שרי לגרש[2] ולא הוי כמו טלי גיטיך מעל גבי קרקע[3] דכיון שהגוי נתן לה: **מה** שקנתה אשה קנה בעלה. וא"ת והא אמרינן בחזקת הבתים (כ"ב דף נא:) בתחנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות ואו"י דהכא איירי בשאלה דלא אלימא כמו מתנה ובמתנה דוקא אמרי' קנתה ואין הבעל אוכל פירות ור"ת מפרש דלעו"ג דבמתנה אין הבעל אוכל פירות כיון דאם מכרה ונתנה אינו קיים כדאמרי' בחזקת הבתים (שם) חשיב כאילו הוי הבעל ואינה יכולה לקנות על ידו מה שבתוכו ואין תלוי באלימא פירות ותדע דהא שני לעיל בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ואע"ג דאמרי' הבעל אוכל פירות כדאמרי' בהכותב (כתובות דף פג.) אלא הואיל ואם מכרה ונתנה קיים כדתנן בהכותב חשיב ליה תלרה ואור"י דאין ראיה לאיכא לאוקומי בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן כדפי' לעיל וכן צריך לומר בחזקת הבתים (כ"ב מט.) גבי אין לאיש חזקה בנכסי אשתו כגון שכתב לה ובפירותיהם ואע"ג דלא קאמר ליה גמרא הכי הכא נמי לעיל ועוד דבירושלמי משמע בהדיא דבפירות חליא מילתא דפריך התם גגה וחצרה אינן משועבדים לאיש לאכילת פירות ומשני רבי יוחנן בשם רבי יונתן דאין לי בנכסיך ובפירותיהן:

והוא שעומדת בצד ביתה. בפ"ק דבבא מציעא (דף יב.) אמרי' דוקא בגגו דמוז הוא לה בענין שתהא עומדת בצד ביתה ולא במליאה:

פליג רשותא לנפשיה. וקשה לר"י דבפ' המוליא יין (שבת דף פ.) ובחזקת הבתים (כ"ב ע.) גבי המוליא מרשות לרשות אמר רבה והוא שיש חיוב חטאת ביניהם אבל כרמלית לא אביי אמר אפילו כרמלית אבל פיסלא לא רבא אמר אפי' פיסלא ואחזא רבא לטעמיה דאמר רבא רשות שבת כרשו' גיטין פירוש וגבגיטין חשיב פיסלא רשות בפני עצמו כדאמרינן הכא והשתא דהא פיסלא הוי ממש כרמלית דלא גבוה עשרה וכגבוה שלשה אייר דאי לאו הכי הוי כלבוד וגם מקשמא הוי רחב מרגעה דאם לא כן לא היה דבר חשוב בפני עצמו אם כן אמאי קאמר אביי אבל פיסלא לא ויש לומר דיש לחלק בין כרמלית גמור לכרמלית המיטלטל:

[1]אי אפשי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו מאי כגון זו כדרב הונא אמר רב [2]דאמר רב הונא אמר רב [3]יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניחונית ואיני עושה רבא אמר אטו ידה מי לא קניא ליה לבעל אלא גיטה וידה באין כאחד [4]הכא נמי גיטה וחצרה באין כאחד אמר ליה רבינא לרב אשי רבא יד דאשה קא קשיא ליה נהי דקני ליה למעשה ידיה ידה גופה מי קני ליה אמר לי' רבא יד דעבד קא קשיא לי' למ"ד [5]בשטר על ידי עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גטו וידו באין כאחד ה"נ גיטה וחצירה באין כאחד ההוא שכיב מרע דכתב לה גיטא לדביתהו בהדי פניא דמעלי שבתא ולא הספיק למיתביה לה למחר תקף ליה עלמא אתו לקמיה דרבא אמר להו זילו אמרו ליה ליקניה ניהלה לההוא דוכתא דיתיב ביה גיטא ותיזל איהי ותיחוד ותפתה ותחזיק ביה [6]דתנן [7]נעל גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה אמר ליה רב עיליש לרבא מה שקנתה אשה קנה בעלה [8] איכסיף לסוף איגלי מילתא דארוסה הואי [9]אמר רבא [10]אם אמרו בנשואה יאמרו בארוסה הדר אמר רבא לא שנא ארוסה ולא שנא נשואה גיטה וחצירה באין כאחד והא אמרה רבא מעיקרא כי אמרה רבא אהאי מעשה אמרה: והיא בתוך ביתה: [11]אמר עולא [12] והוא שעומדת בצד ביתה [13]ובצד חצרה ר' אושעיא אמר אפילו היא בטבריא וחצרה בציפורי היא בציפורי וחצרה בטבריא מגורש' והא היא בתוך ביתה ובתוך חצרה קתני ה"ק והיא כמי שבתוך ביתה והיא כמי שבתוך חצרה דכיון דחצר משתמרת לדעתה היא מתגרשת לימא בהא קמיפלגי דמר סבר [14]חצר משום ידה אתרבאי ומר סבר חצר משום שליחות אתרבאי לא דכולי עלמא [15]חצר משום ידה איתרבאי מר סבר כידה מה ידה בסמוכה אף חצרה בסמוכה ואידך אי מה ידה בדבוקה אף חצרה בדבוקה אלא כידה מה ידה משתמרת לדעתה [16]אף חצרה המשתמרת לדעתה לאפוקי חצר המשתמרת שלא לדעתה ההוא גברא דזרק לה גיטא לדביתהו הוה קיימא בחצר [17]אזל גיטא נפל בפיסלא אמר רב יוסף 'חזינן אי הויא ארבע אמות על ארבע אמות פלג ליה רשותא לנפשיה ואי לא חדא רשותא היא במאי עסקינן אילימא בחצר דידה כי הוי ד' אמות מאי הוי אלא בחצר דידיה כי לא הוי ארבע אמות מאי הוי [18]לא צריכא [19]דאושלה מקום דחד מקום מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי [20]ולא אמרן אלא דלא גבוה עשרה אבל גבוה עשרה אע"ג דלא הוי ארבע אמות [21]ולא אמרן אלא דלית ליה שם נימא כחצר דידה. דלמה: כי הוי ארבע אמות מאי הוי. הרי שניהם שלה: דאושלה מקום. בחלרו לקנות בו גט: דאושלה. שם

אחר והיא תחזיק ותקנה אותו המקום וכיון שהגט מונח שם הוה ליה כמקנה לה הגט והחצר ביחד ורבא לשעמיה דאמרי' לעיל בהמביא אמר רבא כתב לה גט ונתנו בחצרו וכתב לה שטר מתנה עליה קנאתו ומתגרשת בו דגיטו וחצירו באין לה כאחד. והוא בתוך ביתה אמר עולא והיא שעומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה ור' הושעיא אמר אפילו היא בטבריא וחצרה בציפורי היא בציפורי וחצרה בטבריה והא היא בתוך חצרה קתני ה"ק והיא כמו שבתוך חצרה דהויא לה חצר המשתמרת לדעתה והלכתא כעולא דהכי אמר רב אשי בפ' שנים אוחזין האי חצר איתרבי משום יד ולא גריעא משליחות נכי גט דחזב הוא לה אין חבין לאדם אלא בפניו גבי מתנה דזכות הוא לה זכין לאדם שלא בפניו (ג):

[1] כתובות נח: פ. פב. קז: ב"ק מ: ע"ש [ב"מ מט:]. [2] [קידושין כב:]. [3] ב"ב מב. [4] [לעיל כט.]. [5] ב"מ יא:. [6] ל"ל אר בצד. [7] [לעיל כא. ב"מ יז:]. [8] [ביהפס הערוך ערך נגר איגנדר גיטא וכן העתיק רש"י בשבת פ. ד"ה כרשות גיטין וכו' איגנדר גיטא]. [9] [לקמן עט.]. [10] [קידושין כו.]. [11] בכ"י ליתא לפניהו ליתא. [12] [וש"ש פוס' עירובין עח. ד"ה המקני ותוס' ב"ב קו: ד"ה קונין ותוס' ביצה ח. ד"ה מלי טעמא]. [13] לעיל כד. ולקמן עח.

מוסרת הש"ס

מוסף רש"י

אי אפשי בתקנת חכמים. שתיקנו לעוכתי ואינה עוכה לי (כתובות פג.). מאי כגון זו. כלומר תקנת חכמים היו מדברים בנכסים"ד שעליה אמר רבא כל האומר לי אפשי בתקנת חכמים כגון זאת התקנה שאנו מדברים בה, שומעין לי (רשב"ם ב"ב מט.). בדרב הונא. אמוראים שתיקנו לאשה מתת מעשה ידיה ולא אמרה לי אפשי בתקנה זו אמרה אי אפשי בתקנה זו שתיקנו חכמים לכל הנשים זמנין דלא ספקי להו מזונות במעשה ידיהן ותיקנו בהן מזונות ומעשה ידיהן לבעל, אני איני בייהה לכך, משונגת אני ולא אפשי לעשות מלאכה, אמלא לי מזונות אי יש לי אומנות יקרה יתר על כדי מזונותי (כתובות פג.). איני ניחונה. משלך, ואיני עושה. לך כלום אלא לבעלמי (שם נח:). בשטר על ידי עצמו. שיקבלנו היא (קידושין כב.). בעל. עשה לה, בדר. לו גדר מיתה, פרץ. פילנה כדי שיכנס בה, הרי זו חזקה. לבלתי חזור זה בה, כיון דכרכות מכירו המוזק (רשב"ם ב"ב מב.). חצר משום ידה אתרבאי. דמתניי יונתן בידה, ידה רשותה משמע דכתניי דמלכר כא) ויקח את כל מרלו מידו (ב"מ יז.). משום שליחות אתרבאי. מדברי רחמנא שליחות לאדם כדתניא (קידושין מח.), ושלח מלאך שאתם עושה שלים, ושלחה מלאך שאתם עושה שלים, אתמרינהי נמי מתרה דהוה לה כשלוחה (ב"מ יז.).

תוספות רש"ד

תקף ליה עלמא. פי' והיה ירא פן ימות ותזקק ליכם ואסור לטלטל הגט בשבת ולמוסרו לה: אתי לקמיה דרבא אמר להו ליקנייה לה להאי דוכתא דיתיב בה גיטא ותיתי ותיחוד ותפתח באפיה כי היכי דתתחזיק ביה דתנן נעל גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה פי' אמר רבא שיקנה הבעל לאשה אותו המקום שהגט מונח שם ע"י חזקה שבקנין אמור להקנות בשבת אלא יאמר לה מקום פלוני יהא שלך בתנה והחזיק בו ותקנה

תוספות רי"ד

אשה קנה בעלה פי' שכל נכסי האשה קנויין לו לבעל הפירות וכיון שפירות החצר הוא של בעל מה כח יש לאשה באותו חצר שיקנה לה הגט: אמר רב' אטו ידה מי לא קנייה ליה לבעל אלא גיטא וידה באין כאחד הכי נמי גיטא וחצרה באין כאחד א"ל רבינא לרב אשי רב' יד האשה קא קשה ליה נהי דקני ליה למעשה ידיה גופא מי קנייא ליה פי' דוקא מעשה ידיה הן שלו אבל גוף הידי אינה שלו שיעשה הבעל בה כל תשמיש שהוא רוצה כ"א מעשה ידיה שהן קצובים כדתנן בכתובות ומה היא עושה לו משקל ה' סלעים וכו' אבל אינו יכול להכריחה לעשות לו יותר מן השיעור או אם רוצה שתעשה לו שמרש קשה בידה כגון לחפור בשדהו וכיוצא בו אינו רשאי שאין כל שמרש הידי קנוי לו לפיכך הוי גט אבל חצרה כל השמרש שלה הוא של בעל כל זמן שהיא תחתיו ואין האשה רשאית להשתמש בה כלל בלא רשותו והילכך לא

יהא גט א"ל רבא יד דעבד קא קשה ליה למ"ד בשטר ע"י עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גיטו וידו באין כא' הבא נמי גיטה וחצרה באין כאחד: (ההוא גברא דזרק גיטא לדביתהו הוה קיימא בחצר איגנדר ואזל גיטא נפל בפסלא פי' בפסל שלו א"ר יוסף חזינן אי הוי ד' אמות על ד' אמות מאי הוה [1] אלא בחצר דידיה כי לא הוי ד' אמות מאי הוי לא צריכא דאושלא מקום דחד מקום מושלי אינשי שני מקומות לא מושלי אינשי ולא אמרן דלא גבוה י' אבל גבוה י' אע"ג דלא הוי ד' אמות): ההוא ש"מ דכתב גיטא לדביתהו אפניא דמעלי שבתא ולא אספיק למיתביה ניהלה למחר

[1] חסר כאן לחה מיכות. כ) כאן ל"ל ד"ה הכוא נכנס חזרק גיטא כי' עד תע"ג דלא הוי ד' אמות.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com